

PÁ~ES HORY, PÁ~ES DOLY â€“ BULHARSKO A Å~ECKO - III.

PondÅ›lÅ›-, 22 Å™Å™-jen 2007

Celnice si bere naše pasy a my Å•ekáme, kdy bude od nás chtít i zelenou kartu, techniÅ•ák a notá™ské potvrzení, Å•e má~eme používat firemní auto. Celnice nám ale pasy vzápŕtí vrací, a kdyÅ¾ stále stojíme a Å•ekáme, co bude dál, Å™ekne oukej a mávne rukou. Aha, tak to buzerace nastane aÅ¾ u té druhé budky, myslíme si.

Ve druhé budce ale nikdo není, a tak nás napadá, Å•e si celníci asi má›ní sluÅ¾bu a Å•e tu pÅ›knÅ› zkejsneme. JenÅ•e stojí celník a mávne na nás rukou, aÅ¾ jedeme. CoÅ•e? Nemá~eme tomu vÅ™it. To je opravdu všecho? Tohle je obávaná balkánská hranice? BuÅ• se situace po vstupu do EU rapidnÅ› zmĚnila, nebo se celníci zahojili na tÅ›ch Turcích, Å•i prostÅ› na nás nemá›li po ránu náladu. DojíÅ¾díme k další budce, kde si máme koupit silniÅ›ní vinÅ›tu, ale prodavaÅ•ka nám Å™íká, Å•e computer je kaput a Å•e nám nic nemá~e prodat. Máme si prý známku koupit dál na benzínce. S obavami pokračujeme v cestÅ› a Å•ekáme, kdy vyskočí nÅ›jaký policista a zkasíruje nás, Å•e nemáme vinÅ›tu. Zastavujeme u benzínky asi 5 km za hranicemi, ale na kase mají nápis, Å•e týdenní známku nemají, a má›li bysme si tak tedy koupit známku má›síÅ›ní, která je podstatnÅ› draÅ¾ší. Axl se však pÅ™ece jenom ptá prodavaÅ•e - a vida týdenní známku navzdory nápisu mají. Silnice za hraniÅ›ní Å•árou je v rekonstrukci a svedena do jednoho jízdního pruhu i pro auta v protismĚru. Rychlost je povolena na 40 km/h., takÅ•e se posouváme neskutečnÅ› pomalu a je to docela vopruz, protoÅ•e krajina okolo nic-moc a není se na co koukat. Cestou vidíme akorát nÅ›kolik skupinek dá›lníků, kte™í by má›li na s pracovat, ale vesmÅ›s všichni buÅ• mudrují nebo sedí na pangejtu a svačičky poku™ují. S tímhle socialistickým pÅ™áci budou tu silnici opravovat ještÅ› hodnÅ› dlouho. Jedná se o kamínek do mozaiky vystihující stav v Bulharsku. Je zÅ™ejmé, Å•e lidé tu jsou oproti nám ohromnÅ› chudí, a Å•e se zem stále ještÅ› nevzpamatovala z komunistického „blahobytu". Rodinné domky tu vypadají daleko Å¾alostnÅ›ji neÅ¾ v Srbsku. V mnoha pÅ™ípadech jsou zcela neomítné pokud omítku mají, je opadaná. StÅ™echy jsou polorozbo™ené a vÅ™ec - všechny tyhle vesnice, které mĚjme, v nás vyvolávají rozpačitý dojem. Kam jsme se to, proboha, vypravili? KdyÅ¾ projíÅ¾díme periferií Sofie, není to o moc lepší. BuÅ• mĚjme omšelá paneláková sídlištÅ›, anebo jedeme špinavými ulicemi se starší zástavbou nízkých domů. Silnice je tu údÅ›sná, vypadá to, Å•e jsme nÅ›kde na poli, jaká se zde zdvihají oblaka prachu. Axl zdeší vozovku pÅ™irovnává k cestám v Keni. Na chodnících pak prodávají trhovci ovoce a zeleninu a my nechápeme, jak si tyto prachem pokryté a olovem nasáklé produkty má~e vÅ™ec nÅ›kdo koupit. Všechny Å›tyÅ™ jízdní pruhy jsou narvané k prasknutí, mísí se tu auta západních značek se všemi tÅ›mi Daciemi, Ladami a Moskvičkami, krom toho i s povozy taženými osly Å•i mulami. Å›idiÅ›i zde na sebe v jednom kuse troubí a pÅ™edjí dĚjí se kličkami. Zhlédneme úkaz, pÅ™i kterém se kuckáme smíchy. Na jedné z kÅ›ovatek zÅ›stává stát Å•ervená Dacie a auta za ní ji s mohutným troubením objíždĚjí. Z vozu vyskakuje mladík s pÅ›tilitrovým kanystÅ™ikem, naprosto nevzrušeně dolévá benzín do nádrÅ•e a vzápŕtí spokojenÅ› pokračuje v jždĚ. Na další kÅ›ovatelce nás pak obklopí hejra cikánských dá›tí. Obchází auta cizích značek a snaží se jim umýt (respektive ušpinít) okna, za coÅ¾ pochopitelnÅ› s peníze (a pÅ™ipadnÅ› nÅ›co dalšího Å•órnou z auta). DostatečnÅ› varování pÅ™ed takovými situacemi odháníme pos dá›cka pryč od auta, ale vÅ™ec na to nereagují. Petr na nÅ› kÅ™ičí a posléze i troubí, jsou však jak slepá a hluchá. KdyÅ¾ na nÅ› zahrozí i pÅ›stí, konečnÅ› jim dochází, Å•e z toho nic nebude a stahují se. Asi desetiletá holka, která má celé ruce potetované od zápŕstí aÅ¾ k rameni, nám aspoň vztekle kartáčem omatlá boční skla. Jsme šastní, máme Sofii za sebou. Dokonce se má›ní i vzešmení vesnic a má›st. Namísto polorozbo™ených starých domů, které jsme v za hranicemi, objevuje se zde novÅ›jší výstavba, i kdyÅ¾ tedy v socialistickém slohu - jsou to typické krabice se sedlovou stÅ™echou. Snad u všech domů, aÅ¾ uÅ¾ mají pÅ™edzahrádku Å•i ne, roste vinná réva, která tu tvořímí stromy s do daleka se pnučícími vÅ›tviemi obsypanými tmavými hrozny. I zde pÅ™ítomnost kvĚtin splují svazky sušící Å•ervených kapií. Ale vpadá to docela hezky. Kousek za Sofií najíÅ¾díme na novÅ›jší silnici, o které se Å™íká, Å•e Evropská unie 4krát zaplatila a Bulharsko jí 1krát postavili. Je sice lepší neÅ¾ to, po čem jsme jeli pÅ™edtím, ale nÅ›ja super zas taky není. V Dupnici pak sjíÅ¾díme z hlavní trasy do centra má›sta, protoÅ•e si potěbujeme vymĚnit bulhars Dupnica je stejnÅ› nevábná jako všechna ostatní má›sta - rozbité, špinavé domy, nepořádek v ulicích, obchody ve stylu magazínu v bývalém SSSR. Pak ale pÅ™ijíÅ¾díme na malé námĚstíčko, kde je i parkovištÅ› a odkud vede asi tak 200 metrů dlouhá pÅ›ší zóna. Zde to vypadá již kultivovanĚ. Po obou stranách ulice jsou rozmístĚn obchody v západoevropském stylu, vÅ›tšinou se značkovým zbořím, Å•emuÅ¾ odpovídají i ceny. Mezi nimi nacházím banku s bankomatem, a tak si vybíráme peníze. Zastavujeme se v jedné z Å•etných kavárniček se zahrádkami a dáváme si tu pivo a frappé nevalné chuti. Petr pak ještÅ› ochutnává místní palačinku s „uzdóbou", která se skládá ze šlehačky, kakaového sypání a jakéhosi zeleného pÅ™elivu. Po oběrstvení chceme pokračovat v cestĚ, ale vyjet z má›sta není tak jednoduchý úkol, jak by se snad mohlo zdát. Jak zjišujeme i později, ve všech obcích chybí dopravní značení, které by určovalo jakýkoliv smĚr. Na Å¾ádné kÅ›ovatelce prostĚ nelze na ukazatel, a tak tápeme a stylem pokus-omyl zkoušíme různé ulice. Po chvíli vjíÅ¾díme do jakési cikánské Å›tvrti, kde najednou silnice končí a dál pokračuje snad jen kamenitá cesta. Asi budeme muset rychle zmizet... (pokračování zítra) Míša z Humplu, cestovatelka n. v. n.